

Бібліографічний опис:

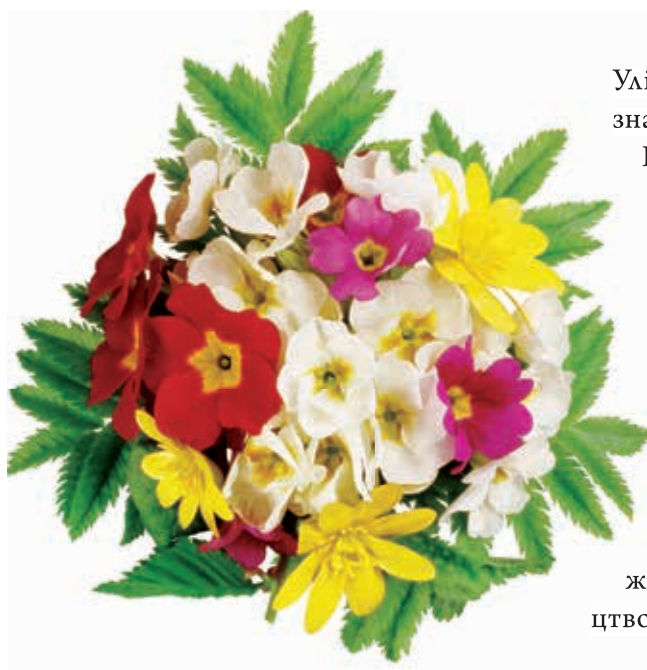
[Від редакції] (2024) Учений класичних академічних традицій. *Народна творчість та етнологія*, 4 (404), 7–8.

[Editorial] (2024) The Scholar of Classical Academic Traditions. *Folk Art and Ethnology*, 4 (404), 7–8.

© Видавництво ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2024. Опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

УЧЕНИЙ КЛАСИЧНИХ АКАДЕМІЧНИХ ТРАДИЦІЙ

Улітку 2024 року відзначив свій славний ювілей знаний український етнолог **Василь Балушок**.

Інтерес до етнології майбутній учений виявив ще в студентські роки, беручи участь у роботі університетського наукового гуртка з історії стародавнього світу та середніх віків. Зокрема, будучи студентом другого курсу, він став учасником XII Всесоюзної етнографічної конференції.

Від часу закінчення Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка) у 1980 році наукове життя В. Балушка пов'язане з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені

М. Т. Рильського НАН України (ІМФЕ): він пройшов шлях від лаборанта до провідного наукового співробітника.

Працюючи в ІМФЕ ще на посаді лаборанта, Василь Григорович досліджував традиційно-побутову культуру цехових ремісників і підготував розділ до ювілейної колективної монографії «Свята і обряди трудящих Києва». У стінах рідного Інституту закінчив аспірантуру та підготував кандидатську дисертацію «Звичаї та обряди українських цехових ремісників XV – першої половини XVII ст.», яку успішно захистив 1989 року.

В. Балушок заявив про себе в етнології як сумлінний і талановитий дослідник. Кожна його наукова теза має серйозне підґрунтя, підкріплене доказовою джерельною базою. Прикметною рисою наукового почерку ювіляра є пошук і акцентування не банальних істин, а прихованих сенсів, причин і результатів етнокультурних процесів.

У 1998 році Василь Григорович видав монографію «Обряди ініціацій українців та давніх слов'ян», у якій на широкому українському матеріалі дослідив маловивчені обряди ініціацій та молодіжні об'єднання, з якими вони пов'язані; посвячувальні ритуали, що побутували в середовищі княжих дружинників, запорозьких козаків, цехових ремісників, селян, кобзарів та лірників. На основі етнографічних відомостей про ініціації українців доіндустріальної доби, а також фольклорних матеріалів і даних мовознавства здійснив реконструкції обрядів ініціацій та ініціаційних об'єднань українських давньослов'янських предків в архаїчну епоху.

У 2008 році вийшла його фундаментальна праця «Українська етнічна спільнота: етногенез, історія, етнімія». У ній учений виклав своє осягнення проблеми походження українського народу, зокрема й об'єктивні причини та передумови його формування, розкрив етапи його становлення. Він висвітлив історію українського етносу в середньовічно-ранньомодерні часи разом з «темними віками» української етнічної історії в післямонгольський період, етнічний ренесанс кінця XVI – початку XVII ст. та перші спроби українського націєтворення. Дослідив козацтво як етнокультурне та етнополітичне явище й пов'язану з ним найбільшу трансформацію в історії нашого народу.

Своїми знаннями В. Балушок щедро ділиться у своїй просвітницькій роботі. Скажімо, з часу широкомасштабного вторгнення РФ в Україну в лютому 2022 року Василь Григорович надав консультацію військовикам ЗСУ з історії воїнських ритуалів, символіки й бойових традицій давніх слов'ян та інших давніх індоєвропейських спільнот, а також Давньої Русі й українського козацтва. Ці поради стали в нагоді, коли затверджували шеврони окремих військових підрозділів і відзнаки нової Української армії.

Тривалий час шановний ювіляр був членом вченої ради ІМФЕ, членом редколегії журналу «Народна творчість та етнологія», брав участь в обговоренні й підготовці офіційних документів Інституту до органів влади та керівництва НАН України, парламентських слухань щодо проблем політичного русинства, питань національної ідентичності, збереження культурної спадщини в умовах глобалізації тощо. Керував роботою науково-методологічного семінару ІМФЕ, залучаючи на засідання вчених зі споріднених інститутів НАН України, посилюючи таким чином наукові зв'язки в українській гуманітаристиці.

Науковий доробок Василя Григоровича Балушка та його доброзичливість, відкритість до діалогу, бажання ділитися власним досвідом з молоддю – привід пишатися колегам-етнологам співпрацю з нашим славним ювіляром.

З роси і води Вам, Василю Григоровичу!

Колектив ІМФЕ НАН України ім. М. Т. Рильського

Отримано / Received 01.07.2024

Рекомендовано до друку / Recommended for publishing 05.12.2024